

jest ochotna kdykoliv vydati soudu, a rovněž není rozhodující, zda žalovaná za převzetí polovice živnostenského zařízení náležitějšího do pozůstalosti zapravila nějakou úplatu či nikoliv, poněvadž ustanovení § 1409 obč. zák. není omezeno na úplatné převody. Žalovaná převzala tedy podle vlastních údajů řadu věcí, jež jsou podstatnou částí provozu řeznictví, tudíž majetkový souhrn, jenž jest určitou hospodářskou jednotkou a podkladem osobního úvěru dosavadního majitele, pročež odvolací soud neprávem odmítl použití ustanovení § 1409 obč. zák.

Žalovaná jako manželka dosavadního majitele podniku náleží však mezi jeho blízké příbuzné (§ 32 starého a § 35 nového konk. ř.). Nebylo proto na žalující straně, aby dokazovala, že žalovaná při převzetí podniku o dluhu věděla nebo věděti musila, nýbrž stíhalo důkazní břímě žalovanou, aby dokázala, skutečnosti, z nichž by bylo lze usuzovati, že o dluhu nevěděla ani věděti nemusila, t. j. že se ani při řádné opatrnosti o něm nemohla dozvědět (rozh. č. 11268 Sb. n. s.). Po té stránce však nevznesla žalovaná v první stolici vůbec námitek a ježto přiznala, že pohledávka žalující strany vznikla z jejího obchodního spojení se zůstavitelem Jiřím K., není ani pochybnosti o tom, že jeho jeho dluh náležel k převzatému podniku.

Jsou proto veškeré předpoklady pro ručení žalované podle § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely splněny, pročež slušelo dovolání vyhověti a obnoviti rozsudek soudu prvé stolice, vyhovující právnímu a skutkovému stavu věci, aniž bylo zapotřebí zkoumati, zda by byl nárok odůvodněn také s hlediska § 1406 obč. zák., jak dovolatel uplatňuje pod dovolacím důvodem § 503 č. 2 č. ř. s.

Čís. 16940.

Manžel ručí za útraty pohřbu své manželky z důvodu své zákonné povinnosti (§ 91 obč. zák.) jen podpůrně, t. j. tehdy, není-li tu pozůstalostního jmění a dědiců.

Zavázal-li se pozůstalý manžel vůči dědicům, že zaplatí náklad na pohřeb ze svého, jde o převzetí dluhu podle § 1405 obč. zák. a manžel se stal dlužníkem věřitelovým nejpozději podáním žaloby.

(Rozh. ze dne 18. května 1938, Rv I 1960/37.)

Žalobu, kterou se žalobce — majitel pohřebního ústavu — domáhal na žalovaném manželovi zůstavitelky Antonie V. zaplacení 2.914 Kč s přísl. za vypravení pohřbu Antonie V., soud prvé stolice vyhověl, kdežto odvolací soud ji zamítl.

Nejvyšší soud uložil soudu prvé stolice další jednání a nové rozhodnutí.

D ů v o d y:

V žalobě se uvádí, že Antonie V. — pro kterou žalobce vypravil pohřeb — jest manželka žalovaného Josefa V. st., a žalobce dále tvrdí, že přihlásil svou pohledávku do její pozůstalosti, dědici však pohledávku tu neuznali, odvolávajíce se na to, že prý podle dohody s nimi se zavázal dluh zaplatiti manžel zemřelé Josef V. st., navrhuje proto, aby žalovaný byl odsouzen k zaplacení zažalované pohledávky. Plyne tudíž ze žalobního tvrzení, že se žalobní nárok proti žalovanému opírá o tyto dva právní důvody. Dovolání vytýká sice proto odvolacímu rozsudku v obou směrech rozpor se spisy (srov. těž rozh. č. 4599 Sb. n. s.). Rozpor v prvním směru není však podstatný. Nižší soudy správně dovodily, že ručení za útraty pohřbu z důvodu vyživovací povinnosti (§ 91 obč. zák.) jest jen podpůrné a že nastane jen, když tu není pozůstalostního jmění a dědiců. V souzeném případě bylo pozůstalostní jmění v částce 10.000 Kč odevzdáno Josefu V. ml., Antonínu V. a Václavu V. a zažalovaná pohledávka činí jen 2.914 Kč s přísl. Nejde proto o ručení žalovaného z titulu vyživovací povinnosti, k níž patří též vypravení pohřbu manželce. Z pozůstalostních spisů po Antonii V., zn. sp. D 336/34, okresního soudu v R. plyne dále, že žalobce podle § 549 obč. zák. přihlásil útraty pohřbu k projednání pozůstalosti, že však dědici tuto pohledávku neuznali proto, že se manžel zůstavitelčin Josef V. st. zavázal zaplatiti je ze svého, a důsledkem toho nebyla ona pohledávka ani zařaděna do stavu pozůstalostních dluhů a žalobce byl o dotčeném prohlášení dědiců, že dědici jeho pohledávku neuznali, pozůstalostním soudem zpraven. Tvrzená dohoda byla by převzetím dluhu a bylo by ji posuzovati podle § 1405 obč. zák. Nejpozději zažalováním pohledávky dal žalobce najevo, že s převzetím dluhu souhlasí, čímž by se byl Josef V. st. stal žalobcovým dlužníkem (srov. rozh. č. 9944 a 16466 Sb. n. s.).

Zda a za jakých okolností k převzetí řečeného dluhu skutečně došlo, nelze toho času ještě posouditi, ježto nižší soudy v této příčině nic nezjistily. Výpověď Anny B. se týká jen jednání této svědkyně s jejím otcem a nikoliv smluvního závazku Josefa V. st. vůči dědicům po Antonii V. Uplatňuje proto dovolatel též právem dovolací důvod vadnosti odvolacího řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.), že nebyly provedeny důkazy, které vedl o těchto okolnostech, a to zejména důkaz výsledkem stran, který v souzeném případě není jen důkazem podpůrným podle § 371 c. ř. s.

Ježto tudíž dosavadní skutkové zjištění neposkytuje bezpečný podklad pro rozhodnutí ve věci s právního hlediska smluvního závazku žalovaného Josefa V. podle § 1405 obč. zák. a tou vadou jest stížen i rozsudek prvního soudu, nezbylo než oba rozsudky zrušiti (§ 510 c. ř. s.), jak se stalo.